

Platt in de Welt

Utwannert sünd:

rund 740 000 Düütsche

- 1817
- 1828
- 1831
- 1847

Vördele vun't Utwannern:

- De düütsche Weertschop weer Last afnehmen un kunn sik beter entwickeln
- Dat Land weer sotschal anspannt un dat is weniger worrn.

Dor sünd se hentrocken:

- Russland**
- Sibirien
- Verenigte Staten vun Amerika**
- Kansas
- Iowa
- New York
- Wilden Westen
- Seattle
- Südamerika**
- Brasilien
- Paraguay
- Argentinien
- Chile
- Britisch Nordamerika / Kanada**
- Afrika**
- Südafrika
- Namibia
- Japan**
- Australien**
- Neuseeland**

Mehr Lüüd sünd utwannert, wenn:

- De Oornen to lütt weren
- Levensmiddel to düer worrn sünd
- Lüüd Hunger harrn
  - Spannungen: Wenn Geld un Goot ungliek verdeelt weren
- Mehr Industrie – Heel lege Kriesen in de Weertschop
  - Masswies Minschen hebbt Arbeit verloren
  - Spannungen: To vele Minschen harrn to wenig to'n Leven
- Harte Gesetten na 1848
  - Spannungen: To vele Minschen weren to dull inschränkt

Droht hett:

- Minschen wörn verfolgt:
  - vun Minschen, de politisch anners instellt weren
  - vun Minschen, de en anneren Gloven harrn
    - Amischen
    - Mennoniten
    - Juden
- Krieg
- Gefohr för Liev un Seel
- Utgrenzt warrn
- Geföhl, dat dat nienich mehr beter warrt

Se hebbt hofft op:

- Free Leven
- Egen Land un Dack över'n Kopp
- Seker sien vör Naturkatastrophen
- Dat jeedeen na School gahn kann
- Wat to eten hebben
- Freden üm sik rüm
- Arbeit
- Fre'en Gloven

So sünd se utwannert:

- Frachtscheep
- Personendampers
- Plaanwagens
  - Peer
  - Ossen
- to Foot

Übersetzung einiger Begriffe aus verschiedenen Ländern

Pomerano (Brasilien) – Plattdüütsch – Hochdüütsch¹

Zeitung – Blatt – Zeitung
 schriva – schrieven – schreiben
 Vend – Laden – Laden
 rira – rieden – reiten
 ik – ik – ich
 wi – will – will
 fortele – vertellen – erzählen
 Huus – Huus – Haus

Plautdietsch (Paraguay) – Plattdüütsch – Hochdüütsch²

Zeitunk – Blatt – Zeitung
 schriewen – schrieven – schreiben
 Schaup – Schapp – Schrank
 rieden – rieden – reiten
 etj – ik – ich
 wellen – willen – wollen
 vetahle – vertellen – erzählen
 Hus – Huus – Haus

Plattdüütsch in de USA (Middelste Westen) – Plattdüütsch – Hochdüütsch³

ik – ik – ich
 will – willen/will – wollen/will
 vertell'n – vertellen – erzählen
 Huus – Huus – Haus

Plattdüütsch in Australien – Plattdüütsch – Hochdüütsch⁴

Blatt – Blatt – Zeitung
 schrieben – schrieven – schreiben
 Loden – Laden – Laden
 rieden – rieden – reiten
 ik – ik – ich
 wull – willen/will – wollen/will
 vertellen – vertellen – erzählen
 Huus – Huus – Haus

Länderzentrum für Niederdeutsch gGmbH
 Contrescarpe 32
 28203 Bremen

Tel.: 0421 52 40 88 69
 E-Mail: info@lzn-bremen.de
 www.lzn-bremen.de

Recherche & Inhalt:
 6. Jahrgang, Projekt im Fach Gesellschaftslehre / Religion
 Heinrich-Roth Gesamtschule Bodenfelde

Mit freundlicher
 Unterstützung von:

Die Beauftragte der Bundesregierung
 für Kultur und Medien

